



Jan Eriksen, Vildtforvaltningsrådets nye formand, kommer fra en stilling som direktør i Friluftsrådet. Hele hans liv har naturen haft en helt særlig rolle. Vi tegner et portræt.

DEL 3 OM VILDTFORVALTNINGSRÅDET:



Foto: Finn Sakslev Andersen

Jan Eriksen bakker op om den regionale hjortevildtforvaltning, men understreger samtidig, at det er en tillidssag mellem jægerne og lovgiverne.

I naturens tjeneste

Tekst: Morten Sinding-Jensen, Danmarks Jægerforbund

Foto: Steen Axel Hansen, Danmarks Jægerforbund m. fl.

NÅR MAN HAR passeret 60 og har siddet som direktør i Friluftsrådet i knap 25 år og i øvrigt haft et travlt arbejdsliv, så kunne man med rette godt læne sig tilbage og nyde sit otium, men sådan er det ikke for Jan Eriksen. Langt fra. Tilbuddet om at blive formand for Vildtforvaltningsrådet var med Jans egne ord en chance, man kun får en gang i livet. Og kan man som inkarneret naturelsker med skarpe holdninger til dansk naturforvaltning forestille sig et bedre punktum på en lang karriere i naturens tegn? Nej vel, det kunne Jan heller ikke!

Naturen, og ikke mindst fuglene, har altid haft en meget stor plads i Jans liv, ja, faktisk så meget at selv bopælen er placeret på en vej, hvis navn er hentet i fuglenes verden - Løvsangervej. Her bænker vi os i køkkenet på den mellemste af de tre etager i familiens rækkehus, og mens

kaffen brygges, begynder Jan at fortælle om sit liv, mere præcist om, hvorfra naturinteressen stammer.

- Naturen har fascineret mig fra helt lille. Mine forældre boede i Hjortekær, tæt på Dyrehaven, så jeg havde den største og bedste legeplads, man kan forestille sig. Allerede som fem-årig tog jeg på ekspeditioner i Dyrehaven og det på alle tider af døgnet, året rundt, mindes Jan med begejstring og fortsætter: - På den måde oplevede jeg livet folde sig ud i skoven. Naturinteressen bed sig fast og i en grad, så selv vores familieferier blev tilrettelagt efter mine naturønsker.

- Som barn startede jeg naturklubben Ørnen sammen med en række legeskammerater, og det førte os på ekspeditioner, hvor vi fiskede, dæmmede åer op, bankede fuglekasser sammen, lagde os på lur ved rævegrave for at se rævehvalpe og meget mere.

Naturpassionen blev for alvor grundlagt i de år.

Karrieren tager form

I 1965 tog Eriksen sit første skridt ind i organisationsverdenen, hvis man altså lige ser bort fra naturklubben, da han stiftede Dyrehaveafdelingen under landsorganisationen Natur & Ungdom. Han læner sig tilbage i stolen, folder hænderne bag nakken og lader minderne myldre frem. - Jeg var formand for Dyrehaveafdelingen i otte år, og som 16-årig blev jeg hovedbestyrelsesmedlem i Natur & Ungdom. Fem år senere blev jeg valgt til landsformand. Min karriere skulle på det tidspunkt lægges i rammer, og det stod mellem at blive biolog eller folkeskolelærer. Mine interesser gik i retning af biologi og geografi, og derfor valgte jeg lærergerningen, som jeg praktiserede i 10 år. Fra den tid hu- ➤



En af de største udfordringer i den kommende periode bliver at lande et nyt udsætningsforlig, mener Jan Eriksen.

” Jagten er en integreret del af den danske naturforvaltning! ”

Jan Eriksen

► sker jeg særligt, at jeg havde mange elever i biologi som tilvalgsfag, og så mindes jeg med glæde turen til Lapland med en 8.-klasse, hvor eleverne med meget stor entusiasme samlede rendsyrgevirer.

Han læner sig pludselig frem og lytter. - Hør, nu plyndrer husskaderne en af mine fuglereder. Det er livets vilkår, når man er en del af naturen, men jeg forsøger ellers at undgå det ved at opsætte mange fuglekasser her i haven og lave specielle hylder til solsortene, bemærker Jan og hiver endnu en småkage fra skålen.

I 1986 tog Jan springet fra folkeskolen til Friluftsrådet, hvor han blev ansat som konsulent, faktisk den eneste på det tidspunkt! Herefter gik turen over en chefkonsulentstilling til at blive vicedirektør og sluttelig direktør. En stilling, som han bestred i knap 25 år. - Jeg havde egentlig besluttet at stoppe i 2016, men tilbuddet om at overtage efter Anders Lassen i Vildtforvaltningsrådet fik mig på andre tanker, og derfor gik det, som det gik.

Flere fakta - færre følelser

Mens jeg vender papiret på blokken, griber Jan ordet for at slå et par ting fast. - Jeg er for det første positiv over for dansk jagt, hvilket jeg i øvrigt mener, at befolkningen i det store hele er, og for det andet opfatter jeg jagten som en integreret del af den danske naturforvaltning. Det er to centrale

udgangspunkter for mit virke som formand for Vildtforvaltningsrådet.

Årene i Friluftsrådet har lært ham at arbejde ud fra et langsigtet perspektiv. - Med opgaven at få så mange organisationer, omkring 90, til at samarbejde og i hvert fald trække i samme retning, er man nødt til at acceptere nødvendigheden af det lange, seje træk, hvor man flytter holdninger lidt ad gangen. Med andre ord bliver processen en del af redskabet til at finde holdbare, helhedsorienterede løsninger.

Han er med egne ord en indædt demokrat og derfor stor tilhænger af foreningsdanmark, hvor der skabes politik og holdninger. - Jeg har meget stor respekt for engagementet og den frivillige indsats, der ydes i mange organisationer, og som jeg bl.a. har oplevet i Friluftsrådet og nu i Vildtforvaltningsrådet. Og jeg vil sige, at det er let at have respekt for det frivillige arbejde, når man selv kommer fra en organisation, hvor der ydes en stor frivillig indsats.

- I alt hvad jeg laver, har jeg desuden en ambition om at vise vejen gennem åbenhed og tillid, og jeg bryder mig af at anskue problemstillinger ud fra en helhedsbetragtning, og med den tilgang betyder det naturligvis, at vi i rådet skal se på naturen, og hvordan den forvaltes, i en større sammenhæng, hvilket bl.a. betyder, at vi skal have interesserne til at nå sammen, og det har jeg som sagt øvet

mig på i 25-30 år i Friluftsrådet. I Vildtforvaltningsrådet er der dog kun otte organisationer rundt om bordet, som skal blive enige, bemærker han med et smil, men læner sig straks frem og ser direkte på mig. - MEN, når det er sagt, så tager jeg rådets rådgivende funktion over for miljøministeren meget alvorlig. Med det mener jeg, at rådets anbefalinger skal bygge på solid faglig viden. Med andre ord skal anbefalingerne bygge på flere fakta og færre følelser!

- Rådet har i mange år skabt gode resultater. Det skal vi fortsætte med, men med en skærpet kurs i retning af større faglighed og mere helhedsorienterede løsninger. Her er f.eks. tanker om adaptiv forvaltning af vildtbestandene spændende, fordi de bygger på et samspil af frivillighed, faglighed og professionalisme og ovenikøbet over landegrænser, siger Eriksen og peger hurtigt mod et vindue: - Der har vi synderen - redeplynderen!

En troværdig institution!

På spørgsmålet om, hvordan Jan Eriksen ser på Vildtforvaltningsrådet, falder svaret prompte: - Det er en institution i dansk natur- og miljøpolitik! I kraft af jagttegnet og den indbyggede brugerbetaling i form af jagttegnsafgiften har man kontinuerligt gennem midler til projekter og vildtforskning søgt at skabe evidens, hvilket har været, og fortsat skal være, med til at gøre Vildtforvaltningsrådet til en troværdig institution. Det vil jeg gøre mit til som formand for rådet, understreger han og tilføjer: - For at styrke fagligheden i rådet har jeg bedt om, at der bliver lagt en tidsplan over de faglige emner, der skal behandles, så udredningsarbejdet/forskningen kan igangsættes rettidigt, så det bedste faglige materiale at træffe beslutninger ud fra tilveje-

» Rådgivningen fra Vildtforvaltningsrådet til miljøministeren skal bygge på flere fakta og færre følelser! «

Jan Eriksen

bringes. Jeg ønsker ingen faglige overraskelser, og rådets troværdighed er i den grad afhængig af rettidig omhu og faktabaseret rådgivning til ministeren.

Adspurg om de største udfordringer i Vildtforvaltningsrådet, er Jan klar i målet: - Det er det kommende udsætningsforlig og de løbende jagttidsforhandlinger. Her ligger de største interessekonflikter, men anlægger vi en helhedsbetragtning på sagerne, overvinder vi også de udfordringer.

Jan, jagten og jægerne

Sammen med Annette har Jan fire døtre. Men til Jans fortrydelse er ingen af døtrene særligt naturinteresserede, men den ene svigersøn er dog jæger. - Han repræsenterer faktisk den moderne jæger. Er bybo, tog jagttegn som ung og går på jagt tre-fire gange om året. Som gammel feltornitolog gennem 57 år har jeg en vis fordel i fuglekendingen (!), bemærker Jan stille, mens et smil breder sig fra øre til øre.

- Jagttegn. Ja, det skal jeg have, og det får jeg, når jeg får tid til det, for jeg vil bevise over for mig selv, at det

kan jeg også. Om det skal bruges, ved jeg endnu ikke, men forudsætningen for at gå på jagt skal være til stede. Jeg har i øvrigt hos gode venner deltaget i en række jagter gennem årene, så det er ikke fremmed for mig.

På baggrund af Jans professionelle virke og store naturpassion kombineret med formandsposten i Vildtforvaltningsrådet har han naturligvis holdninger til jagt og jægere.

På spørgsmålet om, hvorfor han tror, at der bliver flere og flere jægere, peger han - efter at have tænkt sig grundigt om - på samfundsudviklingen. - Tidligere blev jægerne rekrutteret i faste kredse, mens billedet nu er langt mere differentieret. Jægere kommer fra alle samfundslag, og jeg tror, at de søger et element af spænding, et fælleskab, naturen og så selvfølgelig udbyttet. Man skal nok ikke underkende glæden ved at få noget på tasken - at kunne tilvejebringe sit eget kød, siger han.

Jægere er naturforvaltere

Jægerne bidrager til den danske vildtforskning gennem Vingeindsamlingen, vildtudbyttestatistikken og an-



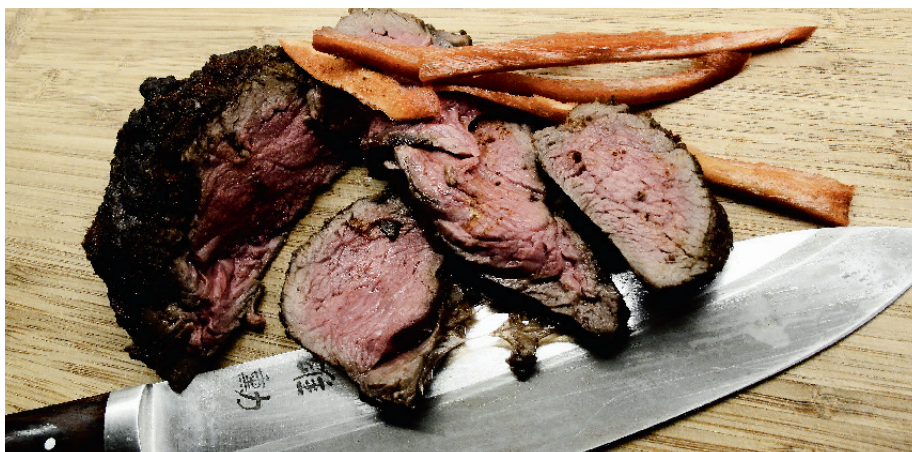
Jan Eriksen har været feltornitolog i 57 år. Han begyndte i Dyrehaven som femårig.

dre undersøgelser. Den indsats anerkender Jan Eriksen og går skridtet videre til at mene, at jægerne ubetinget skal fortsætte med at bidrage med data til den danske vildtforskning.

- Vi skal sørge for at tilvejebringe så megen viden som muligt. Jægerne kan i den grad levere kvantitet, da de er så stor en gruppe dataleverandører. Kvaliteten af dataene må den etablerede forskningsverden vurdere efterfølgende, men kvantiteten er meget afgørende, mener han.

- I det hele taget bidrager jægerne meget aktivt til naturforvaltningen. Den store indsats, som jægerne hvert år frivilligt lægger i naturen, har stor afledt effekt på andre arter som f.eks. salamandere, sommerfugle og sangfugle for bare at nævne nogle, siger Eriksen og tager næste spørgsmål ud af munden på mig.

- Danmarks Jægerforbunds markvildtprojekt er et godt eksempel på, hvor langt man kan komme ad samarbejdets og frivillighedens vej. Det giver god forvaltning, og lodsejerne ser sig selv sammen med de øvrige lavdeltagere som en helhed. Lavtanken har efter min vurdering stort potentiale i form af samforvaltning, der forhåbentlig med tiden også kan udvikle sig til samarbejde om jagten over skel. Man skal dog være bevidst om, at bagsiden ved frivillighed er, at folk kan stå af, når de vil, hvorfor professionel rådgivning, som den Jæger- >



Ifølge Jan Eriksen går vejen til en positiv holdning til jagten i Danmark hos den øvrige befolkning bl.a. gennem maven!



Vildtforvaltningsrådets nye formand er meget opmærksom på Danmarks forvaltningsansvar i forhold til trækfuglene og følger derfor det internationale projekt om adaptiv forvaltning af kortnæbbede gæs med stor interesse. Foto: Scanpix/ Hanne og Jens Eriksen.

> forbundet udfører i markvildtprojektet, er nødvendig for at sikre kontinuiteten.

Internationalt forvaltningsansvar

Danmark ligger, som de fleste ved, centralt på mange vigtige internationale arters trækrute. Det betyder ifølge Jan Eriksen, at Danmark har et stort internationalt forvaltningsansvar i forhold til disse arter. - Derfor følger jeg også det internationale projekt om adaptiv gåseforvaltning med stor interesse. I det hele taget er jeg optaget af at opbygge et stærkt internationalt samarbejde mellem landene, hvorfor jeg i forbindelse med min tiltræden i Vildtforvaltningsrådet har lagt op til, at ét årligt møde skal afholdes i et af vores nabolande, så vi kan hente inspiration til vores arbejde, pointerer Jan og rejser sig efter en ny forsyning kaffe. - Det kan f.eks. være at hente inspiration til effektiv naturforvaltning i form af mere målrettet og anderledes vildtforvaltning, herunder jagtmetoder, end vi plejer at anvende i Danmark. I den boldgade har vi jo allerede den regionale hjortevildtforvaltning, som er et eksempel på en forskelligartet forvaltning rundt i Danmark. En sådan forvaltningspraksis er på mange måder en tillidssag. Der skal udfoldes stor gensidig tillid mellem parterne - i dette tilfælde Vildtforvaltningsrådet/miljøministeren og jægerne - for at det kan blive en succes. Jægerne skal i særlig grad være sig sit ansvar bevidst, når de i så stor grad har fået

” Der skal være plads til os alle i naturen, og hvis vi gør det i respekt for hinanden, er der plads til endnu flere! “

Jan Eriksen

indflydelse på forvaltningen, mener Jan Eriksen.

Hold fokus på etik og råvarer

I Danmarks Jægerforbund er der et strategimål om, at to tredjedele af befolkningen skal have en positiv holdning til jagt i 2017. Spørgsmålet til Jan ligger lige for: Er det realistisk, og hvad skal der til? - I midten af 90'erne blev der foretaget en undersøgelse af danskernes holdning til jagt. Den viste, at to forhold har afgørende indflydelse på holdningen til jagt. For det første må vildtet ikke lide i forbindelse med jagten, og for det andet skal det nedlagte vildt anvendes. Hvis de to betingelser, som jeg anser for centrale, stadig er gældende for befolkningen, har jægerne efter min mening alle muligheder for at skabe en positiv holdning til jagten. Jægerne har jo både stor fokus på det gode jægerhåndværk, herunder etisk forsvarlig jagt, og på at sikre, at vildtkødet bliver så udbredt i befolkningen



- I den sø derovre myldrer det med gæslinger om sommeren, bemærker Jan Eriksen begejstret.

som muligt. De gode råvarer spiller helt sikkert en stor betydning i befolkningen, betoner Eriksen.

På falderebet på vej mod gangdøren vender jeg lige tilbage til posten som formand for Vildtforvaltningsrådet, idet jeg spørger om, hvad Jan Eriksen vil være mest stolt af at have gennemført, når han en gang træder tilbage. Efter moden overvejelse lyder svaret: - Jeg håber, at vi har en endnu bedre naturforvaltning med en endnu mere velintegreret vildtforvaltning!

msj@jaegerne.dk